

Tirgus risks

Definīcija

Tirgus risks rodas, bankas aktīvu un ārpusbilances prasību sastāvā pastāvot instrumentiem, kas ir atkarīgi no tirgus cenu svārstībām (akcijas, nekustamais īpašums, utt.).

Politika

Tirgus riska vadīšanu bankā nosaka Risku vadības politika un Tirdzniecības portfeļa politika. Tirgus riskam banka ir noteikusi stratēģiski pieņemamu līmeni un tādu soļu virkni, kas palīdzēs noturēt risku zemāk par apzīmēto robežu.

Vadība un mazināšana

Par tirgus riska vadības kontroli ir atbildīga Resursu pārvalde un Aktīvu un pasīvu komiteja. Aktīvu un pasīvu komiteja apstiprina riska ierobežojumus. Par īslaicīgiem ierobežojumu pārsniegumiem jāziņo Riska vadības pārvaldes vadītājam un jāsaņem viņa apstiprinājums, kā arī jāinformē Valde.

Tirgus risks bankā tiek samazināts, uzstādot un kontrolējot pozīcijas lieluma limitu pēc instrumentiem, kas ir atkarīgi no tirgus cenas svārstībām, kā arī zaudējumu limitu pēc šādām pozīcijām, ievērošanu.

Lai samazinātu spekulācijas risku, Aktīvu un pasīvu komiteja pieņem limitus, kuri ierobežo iespējamo dīleru atklāto pozīciju, maksimālo zaudējumu summu, izmantojamos finanšu instrumentus, kā arī investīciju summu vienā instrumentā.

Visu tirdzniecības portfeļa operāciju kontrole notiek katru dienu, izmantojot Bankas Riska vadības pārvaldes pārskatus.

Tirgus riska ierobežojumam Banka lieto limitu sistēmu.

Aktīvu un pasīvu komiteja ir atbildīga par šādu limitu izstrādāšanu:

- viena darījuma maksimālās summas limits katram dīlerim;
- limits maksimālai atvērtai pozīcijai;
- maksimālo zaudējumu apjoms atvērtai pozīcijai.

Kopējo zaudējumu summu no tirgus operāciju veikšanas gada laikā nosaka Aktīvu un pasīvu komiteja. Ja limita summa ir pilnībā izsmelta īsākā laikā, limits var tikt palielināts ar Aktīvu un pasīvu komitejas sēdes lēmumu. Ja lēmums par limita palielināšanu netiek pieņemts, Banka līdz gada beigām tirgus operāciju veikšanu pārtrauc.

Par noteikto limitu ievērošanas kontroli atbild Resursu pārvaldes vadītājs.

Rietumu Bankas tirdzniecības portfelis pašas bankas ietvaros tiek izveidots, lai iegūt papildu peļņu. Tirdzniecības portfeļa kopējo vērtību nosaka Aktīvu un pasīvu komiteja, pamatojoties uz jūtīguma analīzi.

Bankas neto ienākumu jūtīgums pret izmaiņām vērtspapīru cenās, pamatojoties uz 2009. un 2008. gada 31. decembrī esošajām pozīcijām, un vienkāršotu scenāriju 5% izmaiņām vērtspapīru cenās ir šāds:

LVL'000	2009	2008
5% pieaugums vērtspapīru cenās	3 684	7 466
5% samazinājums vērtspapīru cenās	-3 684	-7 466

Kapitāla prasība

Lai aprēķinātu tirgus riska kapitāla pietiekamību, banka izmanto FKTK noteikumos noteiktās metodes. Lai aprēķinātu parāda vērtspapīru vispārējā riska kapitāla prasības, banka izmanto termiņa metodi.

Kontrole un atbildība

Aktīvu un pasīvu komiteja ir atbildīga par bankas tirdzniecības portfeļa politikas izstrādi, galveno vadības principu noteikšanu un to ievērošanas kontroli.

Bankas pirmais viceprezidents ir atbildīgs:

- par politikas pārskatīšanu un iesniegšanu apstiprināšanai Valdei;
- par visu nepieciešamo izmaiņu veikšanu, tai skaitā par izmaiņām, kas rada būtiskas novirzes no pašreizējās tirdzniecības portfeļa politikas, kā arī par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas piekrišanas saņemšanu pirms tiek ieviestas izmaiņas darījumu klasifikācijā;
- par to, lai Valdei tiktu ziņots par visām tirdzniecības portfeļa politikas izmaiņām vai pārkāpumiem.

Valde ir atbildīga par tirdzniecības portfeļa politikas izskatīšanu un iesniegšanu apstiprināšanai bankas Padomē, par tās turpmākās ievērošanas kontroli, par politikas pārskatīšanu un izmainīšanu atbilstoši izmaiņām tirgū.

Valde ir atbildīga par to, lai politika nodrošinātu saprātīgu risku vadību un normatīvo aktu un regulējošo prasību ievērošanu.